

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 9 października 1923 r.

o uposażeniu funkcjonarjuszków państwowych i wojska.

C Z Ę Ś Ć I.

Postanowienia ogólne.

Art. 1. Ustawa niniejsza normuje uposażenie funkcjonarjuszków państwowych i wojska. Funkcjonarjuszami państwowymi w rozumieniu niniejszej ustawy są: urzędnicy, państwowi funkcjonariusze niżsi, funkcjonariusze policji państwowej, etatowi pracownicy państwowej kolei żelaznych, pracownicy poczt, telegrafów i telefonów, oraz nauczyciele wszystkich państwowych szkół publicznych.

Uposażenie sędziów i prokuratorów reguluje osobna ustawa.

Art. 2. Ustanawia się 16 grup uposażenia, w każdej zaś grupie uposażenia pewną ilość szczebli.

Art. 3. Wysokość uposażenia oznacza się w punktach, ustalonych w następującej tabeli:

Grupa uposażenia	SZCZEBLE UPOSAŻENIA						
	a	b	c	d	e	f	g
I	2600						
II	2200	2300	2400				
III	1800	1900	2000	2100			
IV	1400	1500	1600	1700	1800		
V	1100	1200	1300	1400	1500	1600	
VI	800	875	950	1025	1100	1175	
VII	600	660	720	780	840	900	
VIII	480	520	560	600	640	680	
IX	390	420	450	480	510	540	
X	330	350	370	390	410	430	450
XI	270	290	310	330	350	370	390
XII	240	255	270	285	300	315	330
XIII	210	225	240	255	270	285	300
XIV	180	195	210	225	240	255	270
XV	150	165	180	195	210	225	240
XVI	130	140	150	160	170	180	190

Kwotę uposażenia miesięcznego otrzymuje się przez pomnożenie jednakowej dla wszystkich grup uposażenia mnożnej (art. 5) przez liczbę punktów odpowiedniej grupy i szczebla.

W okresie przejściowym (sanacji Skarbu) zmienia się tabelę, podaną w artykule niniejszym, w ten sposób, że do liczby punktów w każdym szczeblu wszystkich grup dodaje się tytułem dodatku regulacyjnego 70 punktów. Dodatek regulacyjny ulegać będzie stopniowej redukcji po 10 punktów w okresach półrocznych (art. 6 ust. 1), poczynając od terminu, który ustali Rada Ministrów na wniosek Ministra Skarbu, w zależności od wyników akcji sanacji Skarbu.

Art. 4. Na czas trwania wyjątkowych warunków ekonomicznych ustanawia się dla utrzymującego rodzinę dodatek ekonomiczny, wynoszący na każdego członka rodziny, nie więcej jednak niż na 5 członków, po 45 mnożnych miesięcznie.

Jednocześnie ze zmniejszaniem się określonego w art. 3 dodatku regulacyjnego o 10 punktów dodatek ekonomiczny ulegać będzie w tych samych terminach redukcji o 1 mnożną, aż do wysokości 38 mnożnych.

Do rodziny w rozumieniu ustawy niniejszej należą:

- a) żona, wyjąwszy wypadki, gdy pobiera uposażenie lub zaopatrzenie z instytucji państwowej, albo gdy jest sądowo separowaną, a na mężu nie ciąży obowiązek alimentacji;
- b) mąż zupełnie nie zdolny do zarabkowania;
- c) dzieci ślubne i uprawnione, tudzież pasierby — do ukończenia lat 18, jeżeli zaś uczęszczają do szkół publicznych, lub wskutek ułomności fizycznych, umysłowych, albo nieuleczalnej choroby nie mogą na swoje utrzymanie zarabiać — do ukończenia lat 24.

W wypadkach ułomności fizycznej, umysłowej, albo nieuleczalnej choroby, jakoteż w wypadkach, gdy studja przewlekły się ponad wiek 24 lat z powodu: służby wojskowej, odbytej na skutek zarządzenia mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej, albo z powodu pełnienia w tym czasie służby ochotniczej — właściwa władza naczelna może w drodze wyjątku uwzględnić dzieci w wieku ponad 24 lata.

W razie, gdy na mężu ciąży obowiązek alimentowania żony, suma dodatku ekonomicznego na żonę nie może przewyższać sumy alimentacji.

Dzieci i pasierbów, które weszły w związki małżeńskie, albo które same się utrzymują lub posiadają własne zaopatrzenie — nie uwzględnia się przy wymiarze dodatku ekonomicznego.

Ponadto Rada Ministrów władna jest przyznać funkcjonariuszom i wojskowym, pełniącym służbę w stolicy i na kresach, procentowo obliczony dodatek do uposażenia.

Art. 5. Jako pierwszą mnożną ustala się na dzień 1 października 1923 r. kwotę 11600 mkp. Kwota ta odpowiada kosztom utrzymania w pierwszej połowie września 1923 r. W przyszłości wysokość mnożnej w markach pol., ewentualnie w złotych pol., określi każdorazowo na wniosek Ministra Spraw

Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu Rada Ministrów najpóźniej 20 dnia każdego miesiąca kalendarzowego na następny miesiąc, biorąc pod uwagę zmianę wysokości kosztów utrzymania w okresie od dnia 15 ubiegłego miesiąca do dnia 15 bieżącego miesiąca oraz zmianę dodatku regulacyjnego. W razie wzrostu kosztów utrzymania w drugiej połowie miesiąca, przekraczającego 15%, zarządzi Rada Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, by wypłacono dnia 16 tytułem dopłaty na pobory tego miesiąca kwotę, o którą należałoby zwiększyć uposażenie, biorąc pod uwagę wzrost kosztów utrzymania w drugiej połowie ubiegłego miesiąca.

Rada Ministrów władna jest określać wysokość mnożnej w walutach obcych w celu oznaczenia wysokości uposażenia polskich funkcjonariuszów państwowych i osób wojskowych, pełniących służbę na terytorjum woln. m. Gdańska i zagranicą.

Art. 6. W obrębie danej grupy uposażenia przejście na szczebel wyższy odbywa się automatycznie co 3 lata w stałych terminach półrocznych: 1 stycznia i 1 lipca każdego roku.

Termin posunięcia z jednego szczebla uposażenia do następnego ustala się w ten sposób, że czasu od dnia mianowania (awansu) do najbliższego terminu posunięć nie uwzględnia się.

Do czasokresu posunięć nie zalicza się:

- a) czasu pełnienia obowiązkowej służby wojskowej w szeregach (art. 13 ustęp 1);
- b) czasu urlopu bezpłatnego, z wyjątkiem urlopu na czas piastowania mandatu poselskiego lub senatorskiego oraz z wyjątkiem urlopu, udzielonego nauczycielowi przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w celu pełnienia obowiązków nauczycielskich w instytucjach oświatowych w kraju lub zagranicą;
- c) czasu zawieszenia w służbie lub osadzenia w areszcie śledczym, o ile nie zapadł wyrok lub orzeczenie uwalniające, względnie o ile nie nałożono jedynie kary porządkowej;
- d) u funkcjonariuszów — okresu nałożonej w drodze dyscyplinarnej kary odliczenia lat służby oraz okresu, spędzonego w stanie nieczynnym z powodu czasowej niezdolności do służby, z wyjątkiem wypadku, gdy niezdolność powstała z przyczyn służbowych;
- e) u wojskowych czasu trwania kary pozbawienia wolności na podstawie prawomocnego wyroku sądowego;
- f) u wojskowych — czasu pozostawania w stanie nieczynnym z powodu czasowej niezdolności do służby, z wyjątkiem wypadku, gdy niezdolność ta powstała z przyczyn, związanych ze służbą wojskową.

Przy ustalaniu terminu najbliższego posunięcia po ustaniu powodu, wstrzymującego posunięcie do wyższego szczebla, pierwotny termin posunięcia przesuwają się w ten sposób, że niepełne półrocze, większe od 3 miesięcy, liczy się za pełne, okres zaś, nie przekraczający 3 miesięcy, nie bierze się w rachubę.

Art. 7. Przy pierwszym mianowaniu funkcjonarjusz lub wojskowy zawodowy otrzymuje uposażenie pierwszego szczebla danej grupy, jeżeli ustawa niniejsza inaczej nie stanowi.

Przepis powyższy nie ma zastosowania do funkcjonarjuszów, mianowanych z pośród pracowników dziennie płatnych, którzy przy mianowaniu nie mogą otrzymać mniejszej kwoty uposażenia od kwoty zasadniczego uposażenia, otrzymanego w ostatnim miesiącu przed mianowaniem.

Przy dalszych mianowaniach (awansach) funkcjonarjusz lub wojskowy zawodowy otrzymuje w wyższej grupie uposażenie tego szczebla, który pod względem ilości punktów jest bezpośrednio wyższy od szczebla, zajmowanego poprzednio w grupie niższej. Jeżeliby jednak następny szczebel w dawnej grupie był wyższy pod względem liczby punktów, aniżeli szczebel, osiągnięty przez funkcjonarjusza w grupie wyższej, to czas, spędzony w ostatnio zajmowanym szczeblu grupy niższej, wlicza się do posunięcia następnego w grupie wyższej.

Art. 8. Funkcjonarjuszom i wojskowym zawodowym, otrzymującym mieszkanie w naturze od Skarbu Państwa, z wyjątkiem wypadku, określonego w art. 73 niniejszej ustawy, potrąca się wartość tego mieszkania z uposażenia. Rada Ministrów ustali normy należytości za mieszkanie w naturze oraz określi wypadki, w których może być przyznane całkowite lub częściowe zwolnienie od opłaty tej należytości.

Art. 9. Funkcjonarjusz lub wojskowy zawodowy otrzymuje ze Skarbu Państwa tylko jedno uposażenie, jako wynagrodzenie za ogół czynności, połączonych z jego stanowiskiem. Może jednak za spełnianie czynności, nie związanych ściśle z danym urzędem, otrzymywać dodatkowe wynagrodzenie, którego wysokość ustala właściwa władza centralna w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 10. Oprócz uposażenia, określonego w art. 3 i 4 niniejszej ustawy, funkcjonarjusz i wojskowy zawodowy mają prawo do:

- a) należności za delegacje, podróże służbowe i przeniesienia;
- b) pomocy lekarskiej dla niego i jego rodziny (art. 4);
- c) umundurowania zgodnie z przepisami Części II niniejszej ustawy.

Należność pod a), tudzież unormowanie pomocy pod b), określi rozporządzenie Rady Ministrów.

Ponadto funkcjonarjusze państwowi i wojskowi zawodowi otrzymują na okres obowiązywania dodatku regulacyjnego zwrot opłaty szkolnej w szkołach średnich, jeżeli rodzice nie mogli umieścić dzieci w równorzędnych zakładach państwowych. Wysokość opłat nie może przekraczać przeciętnego kosztu nauczania ucznia w państwowej szkole średniej.

Ponadto może Rada Ministrów poza należnościami ubocznymi, określonymi w niniejszej ustawie, przyznawać funkcjonarjuszom i wojskowym zawodowym specjalne dodatki, uzasadnione szczególnymi właściwościami służby, oraz ulgi w przejazdach państwowymi środkami komunikacyjnymi.

Wypadki, w których uprawnienia, określone w niniejszym artykule, mogą być stosowane do woj-

skowych niezawodowych, ustali rozporządzenie Rady Ministrów.

Dodatki w gotówce będą wyrażone w pewnej ilości punktów i obliczane, jako iloczyn mnożnej (art. 5) przez te punkty jako mnożnik.

Art. 11. Prawo do otrzymania uposażenia powstaje:

- a) dla wstępujących do służby państwowej, czy to po raz pierwszy, czy ponownie, jeżeli istotne objęcie służby nastąpiło najpóźniej 15 dnia miesiąca kalendarzowego—z pierwszym dniem miesiąca, jeżeli zaś to nastąpiło po 15 dniu miesiąca kalendarzowego—z dniem 16 tego miesiąca;
- b) dla szeregowych, mianowanych podporucznikami w służbie czynnej—od pierwszego dnia tego miesiąca, w którym mianowanie nastąpiło, przy jednoczesnym potrąceniu żołdu oraz wartości otrzymanego w naturze pożywienia;
- c) w pozostałych wypadkach—z dniem pierwszym najbliższego kalendarzowego miesiąca po dniu mianowania (awansu), względnie po powstaniu warunków, uzasadniających zmianę uposażenia, jeżeli dzień mianowania (awansu), względnie zmiany warunków, nie zbiega się z terminem płatności uposażenia. W razie takiej zmiany miejsca służbowego, która pociąga za sobą zmianę wysokości uposażenia, przysługuje funkcjonarjuszowi lub wojskowemu zawodowemu prawo do uposażenia, odpowiadającego nowemu miejscu służbowemu, od pierwszego dnia kalendarzowego miesiąca, następującego po uwolnieniu go od poprzednich obowiązków służbowych.

W razie śmierci funkcjonarjusza lub wojskowego zawodowego wstrzymuje się wypłatę uposażenia z ostatnim dniem kalendarzowego miesiąca, w którym śmierć nastąpiła, a w razie rozwiązania stosunku służbowego w inny sposób—z ostatnim dniem tego kalendarzowego miesiąca, w którym stosunek ten istotnie ustał.

Przepis ostatniego ustępu nie stosuje się do funkcjonarjuszów, którzy samowolnie opuścili służbę. Funkcjonarjusze ci obowiązani są zwrócić część uposażenia za czas nieprzesłużony.

Art. 12. Uposażenie wypłaca się funkcjonarjuszom i wojskowym zawodowym miesięcznie zgóry w pierwszym dniu każdego miesiąca.

O ile termin płatności uposażenia przypada na niedzielę lub dzień wolny od zajęć służbowych, wypłata uposażenia następuje w dniu poprzednim.

Art. 13. Na czas pełnienia obowiązkowej służby wojskowej w szeregach traci funkcjonarjusz od najbliższego terminu płatności prawo do uposażenia z tytułu służby cywilnej, otrzymuje natomiast uposażenie, określone dla szeregowych, pełniących obowiązkową służbę wojskową (Dział G. rozdział 2).

Na czas odbywania perjodycznych ćwiczeń wojskowych zatrzymuje funkcjonarjusz pełne uposażenie z tytułu służby cywilnej, a nadto otrzymuje należności, określone dla wojskowych, powołanych do ćwiczeń (Dział G. rozdział 3).

Funkcjonariusz, powołany do służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej, otrzymuje uposażenie, określone dla powołanych do służby wojskowej podczas mobilizacji (Dział G. rozdział 4), a nadto jeżeli jego uposażenie z tytułu służby cywilnej jest wyższe od pełnego uposażenia wojskowego, otrzymuje od swej władzy cywilnej różnicę do wysokości uposażenia w służbie cywilnej, z uwzględnieniem każdorazowych zmian, zachodzących w uposażeniu w służbie cywilnej i wojskowej.

Art. 14. W razie dostania się do niewoli lub zaginięcia na terenie działań wojennych u funkcjonariuszów, oficerów i szeregowych zawodowych, kawalerów lub wdowców bezdzietnych, oraz szeregowych niezawodowych—prawo do uposażenia ulega w całości zawieszeniu, u funkcjonariuszów zaś lub oficerów i szeregowych zawodowych, mających rodzinę, przez czas ich pobytu w niewoli (zaginięcia) rodzina otrzymuje 50% ich uposażenia, pozostałe 50% ulega zawieszeniu.

Żona separowana, która pobiera aliment, otrzymuje uposażenie w wysokości alimentów, nie wyższe jednak, niż 50% uposażenia.

Jeżeli okoliczności, towarzyszące dostaniu się do niewoli, wskazują na to, że czyn ten spełniono z rozmysłem, zawieszają się również prawo do uposażenia, pobieranego przez rodzinę.

Po powrocie funkcjonariusza lub wojskowego i po stwierdzeniu, że dostał się on do niewoli, względnie zaginął, bez własnej winy, otrzymuje on za cały czas niewoli (zaginięcia) uposażenie, które uległo zawieszeniu, z potrąceniem zaliczek, pobranych w niewoli (przez czas zaginięcia).

Gdy funkcjonariusz lub wojskowy, który zaginął na terenie działań wojennych, nie odnajdzie się najpóźniej w ciągu roku od chwili ratyfikacji pokoju, rodzina zaginionego traci prawo do uposażenia, otrzymuje natomiast tymczasowe zaopatrzenie w myśl obowiązujących ustaw.

Art. 15. Stałym funkcjonariuszom państwowym tudzież oficerom i zawodowym szeregowym może być udzielona w wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, bezprocentowa zaliczka na uposażenie. Warunki przyznawania zaliczek tudzież ich wysokość określi Prezes Rady Ministrów w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 16. W razie śmierci funkcjonariusza (uszki) lub wojskowego zawodowego w służbie czynnej należy się wdowie (wdowcowi), która (y) pozostawał (a) z nim (z nią) w spółności małżeńskiej, pośmiertne w wysokości trzymiesięcznego uposażenia, pobieranego ostatnio przez zmarłego. W braku wdowy (wdowca), uprawnionej (ego) do pośmiertnego, należy się pośmiertne w tej samej wysokości dzieciom ślubnym, uprawnionym i pasierbom zmarłego, jeżeli zmarły (a) otrzymał (a) na nie dodatek ekonomiczny.

Art. 17. W braku członków rodziny, wymienionych w art. 16, należy zwrócić udowodnione koszty leczenia i pogrzebu do wysokości pośmiertnego innym krewnym i osobom postronnym, jeżeli zmarły nie pozostawił majątku ruchomego lub nieruchomości, wystarczającego na pokrycie tych kosztów.

CZEŚĆ II.

Postanowienia szczegółowe.

Dział A.

Urzednicy i państwowi funkcjonariusze niżsi.

Rozdział 1.

Urzednicy.

Art. 18. W państwowej służbie cywilnej urzednicy otrzymują uposażenie tej grupy, która odpowiada liczbowo posiadanemu przez nich stopniowi służbowemu.

Rozdział 2.

Państwowi funkcjonariusze niżsi.

Art. 19. Państwowi funkcjonariusze niżsi zaliczeni będą do jednej z 7 grup uposażenia od XVI do X włącznie w drodze, przewidzianej w art. 92 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dn. 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. № 21 poz. 164). Stali funkcjonariusze niżsi otrzymują umundurowanie za opłatą 25% jego wartości. Rozporządzenie Rady Ministrów określi, w których działach służby państwowej powinno to mieć zastosowanie.

Rozporządzenie Rady Ministrów przeprowadzi w terminie półrocznym od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy rewizję dotychczasowego zaszeregowania urzedników i państwowych funkcjonariuszów niższych i przesunie nieodpowiednio zaszeregowanych do grup odpowiednich. Ostateczne zaszeregowanie tych urzedników i funkcjonariuszów niższych, tudzież wszystkich innych funkcjonariuszów i wojskowych, podlegających niniejszej ustawie, nastąpi w drodze ustawy najpóźniej przed nadejściem terminu, powołanego w ustępie 3 artykułu 3.

Dział B.

Funkcjonariusze policji państwowej.

Art. 20. Pod względem uposażenia zaliczeni zostają funkcjonariusze policji państwowej służby zewnętrznej do następujących grup uposażenia:

a) wyżsi:	Komendant Główny	do grupy IV	
	Nadinspektor	" "	V szczebel b.
	Inspektor	" "	V
	Podinspektor	" "	VI
	Nadkomisarz	" "	VII szczebel c.
	Komisarz	" "	VII
	Podkomisarz	" "	VIII
	Aspirant	" "	IX
b) niżsi:	Starszy przodownik	do grupy X	
	Przodownik	" "	XI
	Starszy posterunkowy	" "	XII
	Posterunkowy	" "	XIII

Art. 21. Wszyscy wyżsi funkcjonariusze policji państwowej służby zewnętrznej otrzymują jednorazową kwotę na umundurowanie przy nominacji w wysokości 1000 mnożnych, oraz po 2 latach corocznie dodatek na uzupełnienie umundurowania w wysokości 500 mnożnych.

Wszyscy funkcjonariusze niżsi służby śledczej otrzymują dodatek śledczy w wysokości 60 mnożnych miesięcznie.

Niżsi funkcjonariusze służby zewnętrznej umundurowanej otrzymują całkowite umundurowanie na koszt Skarbu.

Dział C.

Straż celna.

Art. 22. Postanowienia o uposażeniu policji państwowej mają analogiczne zastosowanie do uposażenia funkcjonariuszów straży celnej z tem, że zaliczenia do odpowiednich grup uposażenia dokona rozporządzenie Rady Ministrów na wniosek Ministra Skarbu.

Dział D.

Pracownicy kolei państwowych.

Art. 23. Rada Ministrów na wniosek Ministra Kolei Żelaznych zaliczy poszczególne stanowiska służbowe na kolejach państwowych do odpowiednich grup uposażenia.

Pracownicy kolejowi, którzy wedle uznania Ministra Kolei Żelaznych, ze względu na charakter służby, obowiązani są używać w służbie pełnego munduru—otrzymują go za zwrotem 25% każdorazowych kosztów umundurowania.

Dział E.

Pracownicy poczt, telegrafów i telefonów.

Art. 24. Rada Ministrów na wniosek Ministra Poczty i Telegrafów zaliczy poszczególne stanowiska służbowe w służbie wykonawczej pocztowej, telegraficznej i telefonicznej do odpowiednich grup uposażenia.

Postanowienia drugiego ustępu art. 23 mają analogiczne zastosowanie do funkcjonariuszów poczt, telegrafów i telefonów.

Dział F.

Nauczyciele.

Rozdział 1.

Profesorowie i pomocnicze siły naukowe w szkołach akademickich.

Art. 25. Profesorowie zwyczajni szkół akademickich otrzymują uposażenie grupy IV, profesorowie nadzwyczajni otrzymują uposażenie grupy V. Profesorom zwyczajnym i nadzwyczajnym po upływie 3 lat, spędzonych w ostatnim szczeblu odnośnej grupy, dodaje się po 100 punktów.

Art. 26. W wyjątkowych wypadkach może Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu przyznać specjalistom, powołanym na stanowiska profesorskie, dodatek osobisty do uposażenia, określonego niniejszą ustawą.

Art. 27. Rektorzy, dziekani i dyrektorzy studiów o własnych statutach w szkołach akademickich

przez czas pełnienia swych obowiązków otrzymują następujące dodatki:

- a) rektorzy szkół akademickich o więcej niż trzech wydziałach—300 mnożnych miesięcznie;
- b) rektorzy innych szkół akademickich — 250 mnożnych miesięcznie;
- c) dziekani i dyrektorzy studiów o własnych statutach — 200 mnożnych miesięcznie;
- d) kierownicy zakładów naukowych dużych — 150 mnożnych miesięcznie, kierownicy zakładów naukowych małych i seminarjów — 100 mnożnych, stosownie do decyzji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 28. Adjunkci, kustosze, prosekretarze, konstruktorzy i obserwatorowie otrzymują uposażenie VII grupy, asystenci starsi — uposażenie szczebla b grupy VIII.

Wynagrodzenie za czynności asystentów młodszych (demonstratorów, elewów), którzy posiadają absolutorjum akademickie, względnie ukończyli przepisany okres studiów — równa się uposażeniu szczebla b grupy IX. Normy wynagrodzenia innych asystentów młodszych (demonstratorów, elewów), powyższem postanowieniem nieobjętych, określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Normy wynagrodzenia zastępców profesorów, powołanych do wykładów na nieobsadzonej katedrze, określi rozporządzenie Rady Ministrów.

Art. 29. Wynagrodzenie za 1 godzinę na tydzień wykładu, zleconego przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wynosi 120 mnożnych miesięcznie.

Wynagrodzenie za wykłady zlecone powtarzane, oraz za prowadzenie ćwiczeń i seminarjów zleconych, nie wyłączając powtarzanych, wynosi 80 mnożnych miesięcznie za 1 godzinę tygodniowo.

Wynagrodzenie za lekcje lektorów za 1 godzinę na tydzień wynosi 80 mnożnych miesięcznie.

Art. 30. Rada Ministrów będzie władna stosować poszczególne postanowienia niniejszego rozdziału do funkcjonariuszów Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, Państwowego Instytutu Pedagogicznego w Warszawie, Państwowego Instytutu Dentystycznego w Warszawie. Postanowienia art. 105 ust. 1, 2 i 3 mają w wypadkach, objętych niniejszym artykułem, analogiczne zastosowanie.

Rozdział 2.

Nauczyciele i dyrektorzy państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, preparand, seminarjów ochroniarskich, wyższych kursów nauczycielskich i Państwowego Instytutu Nauczycielskiego.

Art. 31. Nauczyciele posiadający kwalifikacje, przepisane ustawą z dnia 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. № 90 poz. 828) z wyjątkiem nauczycieli rysunku, pracy ręcznej, śpiewu, muzyki i gimnastyki, nie mających matury gimnazjalnej lub seminarjalnej i ukończonych co najmniej dwuletnich specjalnych kursów zawodowych, otrzymują przy mianowaniu upo-

sażenie grupy VIII, po przesłużeniu 6 lat—grupy VII, po dalszych 9 latach—grupy VI, wreszcie po następnych 12 latach—grupy V.

Art. 32. Nauczyciele szkół ćwiczeń i preparand, nie posiadający kwalifikacji, o których mowa w art. 31, nauczyciele rysunku, pracy ręcznej, śpiewu, muzyki i gimnastyki, nie mający matury gimnazjalnej lub seminarjalnej i ukończonych co najmniej dwuletnich specjalnych kursów zawodowych, oraz nauczyciele, mający ukończony Państwowy Instytut Nauczycielski, jeżeli nie nabyli praw, wynikających z art. 31, otrzymują przy mianowaniu uposażenie szczebla b. grupy IX, po sześciu latach — uposażenie grupy VIII, po dalszych dziewięciu latach — grupy VII, wreszcie po następnych dziewięciu—grupy VI.

Art. 33. Nauczyciel, nie posiadający przepisanych kwalifikacji, otrzymuje uposażenie szczebla b. grupy IX i posiada się tylko w obrębie tej grupy stosownie do przepisów art. 6.

Art. 34. Określone w art. 31, 32 i 33 uposażenie odnosi się do maksymalnej ilości godzin nauczania tygodniowo, która wynosi:

- a) 24 godziny nauczania tygodniowo w I kategorii przedmiotów, obejmującej: kaligrafię, rysunek, pracę ręczną, muzykę, śpiew i gimnastykę; do tej liczby godzin obowiązany jest także nauczyciel szkoły ćwiczeń i preparand;
- b) 20 godzin nauczania tygodniowo w II kategorii przedmiotów, obejmującej: religię, historię, geografję, higienę i propedeutykę filozofji;
- c) 18 godzin nauczania tygodniowo w III kategorii przedmiotów, obejmującej: języki, matematykę, fizykę, chemję, przyrodę i pedagogję.

Art. 35. Zawiadywanie biblioteką dla uczniów lub zbiorami i pracownią przyrodniczą zalicza się jako dwie godziny tygodniowo lekcji kategorii I.

Zawiadywanie zbiorami fizyczno-chemicznymi i odpowiednią pracownią, a tak samo zawiadywanie odrębnymi zbiorami i pracownią fizyczną lub chemiczną tam, gdzie zostały rozdzielone, zalicza się nauczycielowi jako 3 godziny tygodniowo lekcji kategorii I.

Zawiadywanie innemi zbiorami szkolnemi (biblioteką nauczycielską, zbiorami map, obrazów, tablic, modeli i t. p.) oraz opieka nad organizacjami harcerskimi w szkole nie wynagradza się specjalnie i nie wpływa na zmniejszenie określonej art. 34 ilości obowiązkowych godzin lekcji dla nauczycieli. W wyjątkowych wypadkach wynikającej ztąd znaczniejszej pracy Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może w porozumieniu z Ministrem Skarbu wyznaczyć odpowiednie wynagrodzenie.

Księżom prefektom liczy się wygłaszanie nauk świątecznych dla uczniów za jedną godzinę lekcji kategorii II.

Czynności opiekuna klasy zalicza się jako 4 godziny tygodniowo lekcji kategorii I.

Stały udział nauczycieli seminarjów wyższych kursów nauczycielskich w konferencjach metodycz-

nych z uczniami zalicza się jako 2 godziny tygodniowo lekcji kategorii I.

Zajęcia, związane z czynnościami wychowawcy internatu, zalicza się jako 12 godzin tygodniowo lekcji kategorii II.

Art. 36. W razie potrzeby nauczyciel jest obowiązany udzielać lekcji oraz spełniać czynności administracyjne lub opiekuńcze, wymienione w art. 35, jako równoważne pewnej ilości lekcji w wymiarze łącznym wyższym, niż w art. 34, nie przekraczającym jednak 125% ilości godzin, przewidzianej w art. 34 dla każdej kategorii przedmiotów. W takich wypadkach za wykraczającą ponad normę art. 34 ilość tygodniową lekcji przysługuje nauczycielowi dodatkowe wynagrodzenie, które wynosi rocznie za godzinę tygodniowo 225 mnożnych dla kategorii I przedmiotów, 270 mnożnych — dla kategorii II i 300 mnożnych — dla kategorii III.

Zastępstwa, trwające dłużej niż dwa tygodnie, są płatne według tych samych norm, co godziny nadliczbowe.

Art. 37. Dyrektor szkoły średniej i seminarjum nauczycielskiego i ochroniarskiego otrzymuje uposażenie, określone w art. 31, przysługujące mu jako nauczycielowi z tytułu jego służby, zarówno w charakterze nauczyciela, jak i dyrektora. Do liczby punktów, należnych mu z powyższego tytułu, dolicza się 225 punktów miesięcznie.

Za każdy oddział równoległy dyrektor otrzymuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 10 mnożnych miesięcznie.

Jeżeli wymiar nauczycielskich lub równorzędnych zajęć dyrektora szkoły średniej, seminarjum nauczycielskiego oraz kierownika wyższego kursu nauczycielskiego przekracza 6 godzin, a dyrektora seminarjum dla ochroniarek 12 godzin — otrzymuje dyrektor (kierownik) za te zajęcia osobne wynagrodzenie.

Kierownik szkoły ćwiczeń, oprócz uposażenia, przysługującego mu z tytułu jego służby nauczycielskiej, otrzymuje za administrację i kierownictwo takie wynagrodzenie, jakie pobiera kierownik szkoły powszechnej odpowiedniego stopnia organizacyjnego (art. 47).

Kierownik preparandy za administrację i kierownictwo otrzymuje wynagrodzenie, jak kierownik 3 i 4-klasowej szkoły powszechnej (art. 47).

Dyrektor lub kierownik szkoły, przy której jest internat, otrzymuje wynagrodzenie dodatkowe w wysokości 30 mnożnych miesięcznie.

Art. 38. Nauczyciel, powołany do pracy instruktorskiej (udzielania instrukcji pedagogicznych nauczycielom), otrzymuje na czas spełniania tej pracy zniżkę obowiązującej liczby godzin nauczania do godzin 6 oraz dodatek do uposażenia, przysługującego mu jako nauczycielowi, w wysokości 225 mnożnych miesięcznie.

Art. 39. Nauczyciel wyższych kursów nauczycielskich otrzymuje uposażenie, jak nauczyciel przedmiotów zawodowych kategorii IV w państwowych szkołach zawodowych (art. 50 ust. 3).

Przedmioty nauczania na wyższych kursach nauczycielskich uważa się za przedmioty IV kategorii i jako do takich stosuje się do nich postanowienia punktu d) art. 51 i art. 53.

Kierownik wyższych kursów nauczycielskich otrzymuje uposażenie, jak dyrektor seminarjum dla nauczycieli szkół zawodowych (art. 54).

Pobory dyrektora i nauczycieli Państwowego Instytutu Nauczycielskiego i innych zakładów naukowych, nie objętych niniejszą ustawą, ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Rozdział 3.

Nauczyciele publicznych szkół powszechnych, inspektorzy szkolni i zastępcy inspektorów szkolnych.

Art. 40. Nauczyciel, posiadający przepisane kwalifikacje, otrzymuje przy mianowaniu uposażenie grupy X szczebla b, po 6 latach pracy — grupy IX, po dalszych 9 latach—grupy VIII, a po następnych 9 latach—grupy VII.

Art. 41. Nauczyciel, nie posiadający przepisanych kwalifikacji, otrzymuje uposażenie grupy XI i pósuwa się tylko w obrębie tej grupy, a to stosownie do przepisów art. 6.

Art. 42. Nauczycielom nie wykwalifikowanym, posiadającym co najmniej trzyletnią praktykę nauczycielską, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może przyznać wynagrodzenie nauczycieli, posiadających przepisane kwalifikacje.

Art. 43. Nauczyciel, który obok przepisanych dla nauczycieli szkół powszechnych kwalifikacji zawodowych posiada studia wyższe, zakończone przepisaniem egzaminami, otrzymuje uposażenie, określone w artykule 31.

Nauczyciel, mający ukończony Państwowy Instytut Nauczycielski, otrzymuje uposażenie, określone w art. 32.

Art. 44. Kierownicy szkół, kierownicy i samodzielni nauczyciele szkół jedno-klasowych otrzymują od gminy możliwie 2 morgi ornego gruntu w jednej połaci, o ile możliwości przy budynku szkolnym, jednak nie dalej niż w odległości półtora kilometra od szkoły.

Jeżeli, wedle stwierdzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, gmina nie może udzielić kierownikowi gruntu własnego lub wydzielonego gminie przez Państwo na określonych osobnych przepisami warunkach, wówczas Państwo płaci mu równoważnik pieniężny w wysokości 15 mnożnych miesięcznie. Grunty, z których do chwili wejścia w życie niniejszej ustawy korzystają i inni nauczyciele, pozostają nadal do użytku nauczycieli odnośnie szkół.

Ustawa niniejsza nie znosi świadczeń na rzecz nauczycieli, wynikających z fundacji i umów, legalnie dotąd obowiązujących.

Art. 45. Nauczyciel, posiadający obok normalnych przepisanych kwalifikacji specjalny egzamin zawodowy, określony przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, otrzymuje osobny dodatek w wysokości 30 mnożnych miesięcznie.

Art. 46. Nauczyciel publicznych szkół powszechnych obowiązany jest za stałe uposażenie udzielać nauki w wymiarze 30 godzin tygodniowo.

Za każdą udzielaną z polecenia władzy przełożonej godzinę nauki ponad powyższą normę nauczyciel pobiera 225 mnożnych za godzinę tygodniowo w stosunku rocznym, jeżeli nauka ponad normę trwa przynajmniej jeden miesiąc.

Nauczyciele nieetatowi za każdą godzinę nauki pobierają wynagrodzenie według tych samych norm co godziny nadliczbowe.

Art. 47. Do liczby punktów, należnych z tytułu służby nauczycielskiej i kierowniczej, dolicza się kierownikowi szkoły:

2 klasowej	10	punktów	miesięcznie
3 i 4 „	30	„	„
5 i 6 „	40	„	„
7 „	50	„	„

Za administrację szkoły otrzymują dodatek: nauczyciel szkoły jednoklasowej i kierownik szkoły dwuklasowej po 5 mnożnych miesięcznie; kierownicy szkół 3 i 4 klasowych po 15 mnożnych; 5 i 6 klasowych po 20 mnożnych; kierownik szkoły 7 klasowej—30 mnożnych miesięcznie.

Za każdy oddział równoległy kierownik szkoły otrzymuje 5 mnożnych miesięcznie.

Art. 48. Inspektor szkolny, posiadający studia wyższe, zakończone przepisaniem egzaminami, otrzymuje uposażenie, jak dyrektor szkoły średniej ogólnokształcącej (art. 37 ust. 1).

Zastępca inspektora szkolnego, posiadający studia wyższe, zakończone przepisaniem egzaminami, otrzymuje uposażenie, określone w artykule 31, zależnie od liczby lat pracy w charakterze nauczyciela i zastępcy inspektora szkolnego; nadto do liczby punktów, należnych mu z tytułu powyższego, dolicza się sto punktów miesięcznie.

Art. 49. Inspektor szkolny i zastępca inspektora szkolnego, nie posiadający studjów wyższych, zakończonych przepisaniem egzaminami, otrzymują uposażenie, określone w artykule 32, zależnie od liczby lat pracy w charakterze nauczyciela i inspektora, względnie zastępcy inspektora szkolnego.

Nadto do liczby punktów, należnych im z powyższego tytułu, dolicza się inspektorowi szkolnemu — 225 punktów, zastępcy inspektora szkolnego — 100 punktów miesięcznie.

Rozdział 4.

Nauczyciele, dyrektorzy i instruktorzy państwowych szkół zawodowych oraz seminarjów dla nauczycieli szkół zawodowych.

Art. 50. Nauczyciel przedmiotów ogólnokształcących i pomocniczych kategorii I, II i III (art. 51), posiadający kwalifikacje, przepisane dla nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących, otrzymuje uposażenie takie, jak ci nauczyciele (art. 31, 32 i 33).

Nauczyciel przedmiotów ogólnokształcących i pomocniczych, nie posiadający kwalifikacji, przepisanych dla nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących, otrzymuje uposażenie takie, jak nauczyciel publicznych szkół powszechnych (art. 40, 41 i 42) z dodatkiem 25 mnożnych miesięcznie.

Nauczyciel przedmiotów zawodowych kategorii IV (art. 51), posiadający świadectwo ukończenia akademickiej szkoły zawodowej, oraz co najmniej dwuletnią praktykę zawodową, otrzymuje uposażenie takie, jak nauczyciel szkół średnich ogólnokształcących (art. 31) z dodatkiem od 100 do 200 mnożnych miesięcznie, zależnie od decyzji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Nauczyciel przedmiotów zawodowych kategorii IV (art. 51), posiadający świadectwo ukończenia specjalnej szkoły zawodowej o poziomie więcej niż średnim, uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za wystarczającą, oraz co najmniej trzyletnią praktykę zawodową, otrzymuje uposażenie takie, jak nauczyciel szkół średnich ogólnokształcących (art. 31), z dodatkiem od 60 do 150 mnożnych miesięcznie, zależnie od decyzji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Nauczyciel przedmiotów zawodowych, posiadający kwalifikacje, określone w ustępach 3 i 4, bez praktyki zawodowej, względnie posiadający świadectwo ukończenia średniej szkoły zawodowej oraz praktykę zawodową, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za wystarczającą, otrzymuje uposażenie takie, jak nauczyciel szkół średnich ogólnokształcących (art. 31).

Nauczyciel przedmiotów zawodowych, nie posiadający kwalifikacji, określonych w ustępie 5, uważany jest za instruktora (art. 55).

Art. 51. Unormowane w art. 50 uposażenie odnosi się do maksymalnej ilości godzin nauczania tygodniowo, która wynosi:

- a) 24 godziny nauczania tygodniowo w I kategorii przedmiotów, obejmującej: kaligrafię, pisanie na maszynie, rysunek odręczny elementarny, rzeźbę elementarną, pracę ręczną, udzielaną przez nauczycieli, muzykę, śpiew i gimnastykę;
- b) 20 godzin nauczania tygodniowo w II kategorii przedmiotów, obejmującej: religię, historię, geografję ogólną i higienę ogólną;
- c) 18 godzin nauczania tygodniowo w III kategorii przedmiotów, obejmującej: naukę ogólną języków, prawoznawstwo ogólne, pedagogję, matematykę, z wyjątkiem matematyki wyższej, geometrię wykreślną, fizykę, chemię ogólną, przyrodę ogólną, ćwiczenia w pracowniach: fizycznej, chemicznej ogólnej i przyrodniczej ogólnej, stenografię, rysunek zawodowy w szkołach rzemieślniczo-przemysłowych, rysunek techniczny elementarny w szkołach technicznych, rysunek zawodowy artystyczny i rzeźbę zawodową, oraz wszystkie przedmioty w szkołach dokształcających;
- d) 15 godzin nauczania tygodniowo w IV kategorii przedmiotów, obejmującej: naukę języków w zastosowaniu do zawodów, matematykę wyższą, przedmioty zawodowe specjalne i ćwiczenia z tych przedmiotów, oraz te przedmioty i ćwiczenia z zakresu projektowania w szkołach przemysłu artystycznego, które Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do tej kategorii przedmiotów zaliczy.

Art. 52. Zawiadywanie zbiorami i pracownią przyrodniczą ogólną zalicza się jako 1 godzina lekcji tygodniowo kategorii III.

Zawiadywanie zbiorami i pracownią fizyczną zalicza się jako 3 godziny lekcji tygodniowo kategorii III.

Zawiadywanie pracownią chemji ogólnej w szkołach chemicznych zalicza się jako 3 godziny lekcji tygodniowo kategorii III.

Zawiadywanie pracownią chemji ogólnej w innych szkołach zalicza się jako 1 godzina lekcji tygodniowo kategorii III.

Zawiadywanie biblioteką szkolną zalicza się najwyżej jako 2 godziny lekcji tygodniowo kategorii III, zależnie od decyzji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Zawiadywanie laboratorjami specjalnymi, nadzór techniczny nad warsztatami i zakładami maszynowymi, kierownictwo sklepu wzorowego, zarząd folwarków, ogrodów i lasów szkolnych zalicza się najwyżej jako 10 godzin lekcji tygodniowo kategorii IV, zależnie od decyzji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Zawiadywanie zbiorami do przedmiotów specjalnych i artystycznych zalicza się najwyżej jako 2 godziny lekcji tygodniowo kategorii IV, zależnie od decyzji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kierownictwo odrębnego wydziału średniej szkoły zawodowej, z wyjątkiem szkół zawodowych żeńskich i przemysłu artystycznego, zalicza się jako 6 godzin lekcji tygodniowo kategorii IV.

Księżom prefektom zalicza się wygłaszanie nauk świątecznych dla uczniów za 1 godzinę lekcji tygodniowo kategorii II.

Zajęcia, związane z czynnościami gospodarza klasy lub opiekuna uczniów, zalicza się najwyżej jako 4 godziny lekcji tygodniowo kategorii I, zależnie od decyzji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego; stały udział nauczycieli seminarjów w konferencjach metodycznych z uczniami zalicza się jako 2 godziny tygodniowo lekcji kategorii I.

Art. 53. Odnośnie do wynagrodzenia za godziny nadliczbowe obowiązują postanowienia art. 36 z tem uzupełnieniem, iż wynagrodzenie roczne za 1 godzinę tygodniowo lekcji kategorii IV wynosi 360 mnożnych.

Art. 54. Dyrektor państwowej szkoły zawodowej, względnie seminarjum zawodowego, otrzymuje uposażenie, określone w art. 50, przysługujące mu jako nauczycielowi z tytułu jego służby zarówno w charakterze nauczyciela, jak dyrektora. Do liczby punktów, należnych z powyższego tytułu, dodaje się dyrektorowi 225 punktów miesięcznie.

Dyrektor obowiązany jest za wynagrodzenie etatowe do pełnienia czynności dyrektora i udzielania najwyżej trzech lekcji tygodniowo, zależnie od decyzji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Za lekcje i ćwiczenia ponad tę normę otrzymuje dyrektor wynagrodzenie według art. 53.

Za każdy oddział równoległy dyrektor otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 10 mnożnych miesięcznie.

W wielowydziałowych średnich szkołach zawodowych, z wyjątkiem szkół zawodowych żeńskich i przemysłu artystycznego, dyrektor otrzymuje za administrację każdego, z wyłączeniem pierwszego, wydziału osobne wynagrodzenie w wysokości 45 mnożnych miesięcznie. Takież dodatek otrzymuje dyrektor szkoły mieszanej za administrowanie odrębnymi pod względem organizacyjnym zakładami szkolnymi, połączeniemi administracyjnie ze szkołą główną.

Dyrektor państwowej szkoły zawodowej, przy której jest internat, otrzymuje wynagrodzenie dodatkowe w wysokości 30 mnożnych miesięcznie.

Instruktor, pełniący obowiązki kierownika niższej szkoły zawodowej, otrzymuje dodatek w wysokości 60 mnożnych miesięcznie.

Kierownik szkoły dokształcającej, pełniący te obowiązki ubocznie, otrzymuje za kierownictwo 1 do 4 klas (oddziałów) wynagrodzenie, równe wynagrodzeniu nauczyciela za lekcje kategorii III, a mianowicie za $\frac{2}{3}$ tej liczby lekcji, ile godzin tygodniowo trwa nauka w danej szkole. Za kierownictwo każdej klasy powyżej czterech otrzymuje dodatek, jak za 1 godzinę lekcji tygodniowo kategorii III.

Art. 55. Instruktor, posiadający świadectwo ukończenia niższej szkoły zawodowej, względnie innej, uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za wystarczającą, oraz co najmniej sześcioletnią praktykę zawodową, otrzymuje uposażenie IX grupy.

Instruktor, nie posiadający kwalifikacji, wymienionych w ustępie I, oraz pomocnik instruktora otrzymuje uposażenie grupy XI szczebla b, zaś po 6 latach przechodzi do grupy X.

Uposażenie, określone w ustępach 1 i 2, odnosi się do zatrudnienia przez 36 całkowitych godzin tygodniowo.

Godziny nadliczbowe liczy się instruktorom jako godziny lekcji kategorii I (art. 53).

Art. 56. Dyrektorowi lub nauczycielowi przedmiotów zawodowych, będącemu wybitnym specjalistą, oraz instruktorowi w wyjątkowych wypadkach Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu może przyznać dodatek osobisty.

Postanowienia art. 38 niniejszej ustawy mają analogiczne zastosowanie w dziale o szkolnictwie zawodowym.

Rozdział 5.

Nauczyciele, dyrektorzy, kierownicy i instruktorzy szkół specjalnych, ogólnokształcących i zawodowych, dla dzieci głuchoniemych, ociemniałych i psychicznie anormalnych.

Art. 57. Nauczyciel, posiadający przepisane kwalifikacje dla szkół specjalnych, otrzymuje uposażenie według art. 32.

Nauczyciel, który obok przepisanych kwalifikacji nauczycielskich dla szkół specjalnych posiada studia wyższe, zakończone przepisaniem egzaminami, otrzymuje uposażenie, określone w art. 31, a nadto dodatek w wysokości 60 mnożnych miesięcznie.

Nauczyciele i kierownicy oddziałów lub szkół pomocniczych przy szkołach powszechnych otrzymują uposażenie, należne nauczycielom i kierownikom szkół powszechnych (art. 40, 41, 42, 43 i 47), oraz dodatek w wysokości 30 mnożnych.

Art. 58. Określone w art. 57 uposażenie odnosi się do maksymalnej ilości 26 godzin pracy tygodniowo.

Art. 59. W razie potrzeby nauczyciel obowiązany jest udzielać lekcji oraz spełniać czynności administracyjne lub wychowawcze, jako równoważne pewnej ilości godzin w łącznym wymiarze wyższym niż w art. 58, nie przekraczającym jednak 125% ilości godzin, przewidzianej w art. 58.

Zajęcia dodatkowe zalicza się według zasad art. 35.

Art. 60. Za wykraczającą ponad normę art. 58 ilość godzin pracy tygodniowo przysługuje nauczycielowi dodatkowe wynagrodzenie, które wynosi rocznie za godzinę tygodniowo 225 mnożnych.

Według tych samych norm, co godziny nadliczbowe, oblicza się wynagrodzenie nauczycieli nieetatowych i zastępstwa, trwające dłużej niż dwa tygodnie.

Art. 61. Nauczyciele zawodowi (instruktorowie), zatrudnieni w szkołach specjalnych, otrzymują uposażenie według norm, przyjętych w szkołach zawodowych (art. 55) oraz dodatek za pracę w szkołach specjalnych w wysokości 25 mnożnych miesięcznie dla instruktora z niższą kwalifikacją i 40 mnożnych—z pełną kwalifikacją.

Art. 62. Dyrektor, względnie kierownik, szkoły specjalnej otrzymuje uposażenie, określone w art. 57, przysługujące mu jako nauczycielowi z tytułu jego służby, zarówno w charakterze nauczyciela, jak kierownika. Do liczby punktów, należnych mu z tego tytułu, dolicza się 225 punktów miesięcznie.

Za każdy oddział równoległy dyrektor, względnie kierownik, szkoły specjalnej otrzymuje wynagrodzenie w wysokości $7\frac{1}{2}$ mnożnych miesięcznie.

Dyrektor, względnie kierownik, szkoły specjalnej, przy której jest internat, otrzymuje wynagrodzenie dodatkowe w wysokości 30 mnożnych miesięcznie.

Rozdział 6.

Wychowawczynie i kierowniczkę ochronek.

Art. 63. Wychowawczynie ochronki, posiadające przepisane kwalifikacje, otrzymuje przy mianowaniu uposażenie grupy XI, po przesłużeniu 9 lat—grupy X, a po dalszych 9 latach służby—grupy IX.

Wychowawczynie, posiadające obok kwalifikacji, przepisanych dla ochronek, kwalifikacje nauczyciela szkół powszechnych, otrzymuje uposażenie, określone w art. 40.

Art. 64. Kierowniczka ochronki o dwu lub więcej silach wykładowych, oprócz uposażenia, przysługującego jej z tytułu pełnienia obowiązków wychowawczych (art. 63), otrzymuje nadto 5 punktów miesięcznie za kierownictwo i 5 mnożnych miesięcznie za administrację.

Rozdział 7.

Wizytatorzy szkół.

Art. 65. Wizytator szkół otrzymuje uposażenie V-ej grupy.

Dział G.

Wojskowi.

Rozdział 1.

Wojskowi zawodowi.

Art. 66. Pod względem uposażenia zaliczeni zostają wojskowi zawodowi do następujących grup uposażenia:

a) Oficerowie:

Marszałek Polski	do grupy I
Generał broni, admirał	II
Generał dywizji, wiceadmirał	III
Generał brygady, kontradmirał	IV
Pułkownik, komandor	V
Podpułkownik, komandor-porucznik, major, komandor-podporucznik	VI
Kapitan (rotmistrz), kapitan-porucznik	VII
Porucznik	VIII
Podporucznik	IX

Podpułkownik i komandor-porucznik otrzymują uposażenie majora, zwiększone w każdym szczeblu o 75 punktów.

b) Szeregowi:

Starszy sierżant (st. wachmistrz st. ogniomistrz), Starszy bosman, Starszy sierżant żandarmerji, Starszy majster wojskowy.	} do grupy X,
Sierżant (wachmistrz, ogniomistrz), Bosman, Sierżant żandarmerji, Majster wojskowy.	
Plutonowy, Bosmanmat, Starszy żandarm, Młodszy majster wojskowy.	} do grupy XI,
Kapral, Mat, Żandarm, Podmajstry.	
Starszy marynarz.	} do grupy XII,
	} do grupy XIII,
	} do grupy XIV.

Rozdział 2.

Szeregowi, pełniący obowiązkową służbę wojskową, oraz szeregowi ochotnicy.

Art. 67. Uposażenie szeregowych zależne jest od stopnia wojskowego i, jeżeli niniejsza ustawa inaczej nie stanowi, należy im się w całości przez cały czas pozostawania w służbie czynnej.

Do ich uposażenia należy żołd, wyżywienie, wyekwipowanie, tudzież kwatery.

Art. 68. Szeregowi otrzymują uposażenie od dnia przyjęcia ich w stan wyżywienia wojska.

Przy awansie prawo do uposażenia wyższego stopnia przysługuje z dniem pierwszym najbliższej dekady, jeżeli dzień awansu nie zbiegł się z dniem wypłaty uposażenia.

Art. 69. Żołd płatny jest co dziesięć dni (dekadami) zgóry w dniu pierwszym, jedenastym i dwudziestym pierwszym każdego miesiąca, przyczem ostatnia dekada liczy się zawsze za dziesięć dni bez względu na ilość dni miesiąca. Jeżeli dzień płatności przypada na niedzielę lub dzień wolny od zajęć służbowych, wypłata odbywa się w dniu poprzednim.

W marynarce dopuszczalne jest w wyjątkowych wypadkach wypłacanie żołdu miesięcznie zgóry.

Art. 70. Wysokość żołdu na dekadę otrzymuje się przez pomnożenie mnożnej, określonej w art. 5, przez mnożniki, ustalone w następującej tabeli:

Stopień wojskowy	Mnożniki:
Starszy sierżant (st. wachmistrz, st. ogniomistrz)	7
Sierżant (wachmistrz, ogniomistrz mat ochotnik)	6
Plutonowy	} 5
Starszy marynarz ochotnik	
Kapral	} 4
Marynarz ochotnik	
Starszy szeregowiec (st. strzelec, st. ułan, st. szwoleżer, st. saper, bombadier)	} 2,5
Starszy marynarz poborowy	
Szeregowiec (strzelec, ułan, szwoleżer, saper, kanonier)	} 2
Marynarz poborowy	

Podczas pobytu w szpitalu przysługuje żołd zmniejszony o 25%.

Szeregowi, którzy znajdują się w szpitalu z przyczyn, związanych z pełnieniem służby, lub z powodu epidemii, panującej w wojsku, otrzymują żołd w pełnym wymiarze.

Art. 71. Szeregowym należy się wyżywienie na koszt Skarbu. Wymiar dziennej racji żywności ustala Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Szeregowi otrzymują wyżywienie z kotła, w wyjątkowych jednak wypadkach, uzasadnionych względami służbowymi lub osobistymi, mogą oni otrzymywać strawne w gotówce.

Przy zaokrętowaniu szeregowi zawodowi marynarki wojennej otrzymują wyżywienie z kotła za zapłatą w wysokości strawnego.

Wysokość strawnego za dzienną rację żywności określi Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Szeregowi, otrzymujący strawne, w wypadkach, uzasadnionych względami służbowymi, otrzymują ponadto dodatek na wyrównanie cen rynkowych i koszty przyrządzenia stawy, którego wysokość określi Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 72. Szeregowi otrzymują pełne wyekwipowanie w naturze w miarę normalnego zużycia. Wyekwipowanie to pozostaje własnością Skarbu. Po-

stanowienia niniejszego artykułu odnoszą się również do szeregowych zawodowych.

Art. 73. Szeregowi otrzymują bezpłatną kwaterę.

Rozdział 3.

Wojskowi powołani do ćwiczeń lub do służby wojskowej zarządzeniem Rady Ministrów.

Art. 74. Wojskowi, powołani do ćwiczeń lub do służby wojskowej zarządzeniem Rady Ministrów, otrzymują:

- a) Oficerowie za każdy dzień służby od dnia stawienia się do służby do dnia zwolnienia—dzienną płacę, wynoszącą $\frac{1}{30}$ część uposażenia samotnych oficerów zawodowych, przy czem bierze się pod uwagę pierwszy szczebel uposażenia danej grupy.

Jeżeli oficer pełni służbę w innej miejscowości poza miejscem swego zamieszkania, otrzymuje on nadto zakwaterowanie przejściowe w naturze lub ekwiwalent pieniężny.

Oficerowie, mianowani podporucznikami w rezerwie, otrzymują jednorazową kwotę na wyekwipowanie w wymiarze, przewidzianym dla oficerów, mianowanych podporucznikami zawodowymi (art. 91 poz. 1).

- b) Szeregowi—dzienny żołd posiadanego stopnia, obliczony w stosunku $\frac{1}{10}$ części żołdu na dekadę szeregowych, pełniących obowiązkową służbę wojskową, za każdy dzień służby od dnia przyjęcia w stan wyżywienia wojska. Nadto otrzymują oni wyekwipowanie, które pozostaje własnością Skarbu, wyżywienie oraz kwaterę na równi z szeregowymi, pełniącymi obowiązkową służbę wojskową.

Art. 75. Jeżeli powołany do ćwiczeń lub do służby wojskowej zarządzeniem Rady Ministrów stawić się ma do służby w miejscowości poza miejscem swego zamieszkania, przysługuje mu uposażenie, licząc od dnia wyjazdu na służbę do dnia powrotu do miejsca swego zamieszkania, nadto otrzymuje on zwrot kosztów podróży tam i z powrotem.

Art. 76. Wypłatę uposażenia, przewidzianego w art. 74, skuteczniczą należy co 10 dni zgóry.

Oficerom można wypłacić uposażenie to na miesiąc zgóry, o ile ćwiczenia trwają dłużej, niż miesiąc.

Rozdział 4.

Powołani do służby wojskowej podczas mobilizacji.

Art. 77. Wojskowi, powołani do czynnej służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej, jakoteż ochotnicy otrzymują od dnia stawienia się do służby, względnie przyjęcia w stan wyżywienia wojska:

- a) oficerowie — uposażenie w wymiarze takim samym, jak oficerowie zawodowi, przy czem bierze się pod uwagę przy objęciu służby pierwszy szczebel uposażenia danej grupy;
- b) szeregowi — uposażenie w wymiarze takim samym, jak szeregowi, pełniący obowiązkową służbę wojskową.

Art. 78. Oficerowie, wymienieni w art. 77, otrzymują ponadto:

- a) mający rodzinę (art. 4), jeżeli wskutek powołania do służby zmienili miejsce swego zamieszkania i jeżeli z tej przyczyny prowadzą dwa domy—miesięczny dodatek na mieszkanie dla rodziny, płatny zgóry wraz z uposażeniem od dnia 1 następnego miesiąca po zgłoszeniu się do służby;
- b) kawalerowie, o ile nie mieszkają razem z rodzicami, tudzież wdowcy bezdzietni — miesięczny dodatek na składowe od pierwszego dnia tego miesiąca, w którym zgłosili się do służby.

Wysokość dodatków, o których mowa w ust. a) i b) niniejszego artykułu, określi Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Postanowienia niniejszego artykułu odnoszą się również do oficerów zawodowych, pełniących służbę na obszarze wojennym lub przejściowo po za swoim garnizonem.

Art. 79. Postanowienia art. 75 mają zastosowanie również do wojskowych, powołanych do służby na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej.

Art. 80. Wypłatę uposażenia, przewidzianego w art. 77, skuteczniczą należy oficerom miesięcznie zgóry, szeregowym zaś co 10 dni zgóry, przy czem, jeżeli zgłoszenie się do służby, względnie przyjęcie w stan wyżywienia wojska, ma miejsce w ciągu miesiąca—przysługuje za ten miesiąc uposażenie, obliczone dziennie, za odpowiednią ilość dni służby.

Rozdział 5.

Uposażenie w razie samowolnego opuszczenia służby, zawieszenia w służbie, śledztwa, lub odbywania kary sądowej.

Art. 81. Oddalenie się wojskowego z oddziału wśród okoliczności, wzbudzających podejrzenie, że jest to samowolne oddalenie się lub dezercja, powoduje zawieszenie jego prawa do uposażenia. Jeśli następnie, po ponownym jego zgłoszeniu się do oddziału, względnie przytrzymaniu go, władza przełożona uzna nieobecność jego za usprawiedliwioną — otrzymuje on całe zaległe uposażenie; w razie przeciwnym traci je w całości za cały czas nieobecności.

Art. 82. Wojskowy, zawieszony w czynnościach (w służbie), lub osadzony w areszcie śledczym, otrzymuje od najbliższego terminu płatności tylko $\frac{3}{4}$ uposażenia posiadanego stopnia, reszta pozostaje w zawieszeniu. Jeśli wdrożone postępowanie zostanie zaniechane, lub nastąpi prawomocne uwolnienie od oskarżenia—otrzymuje on resztę zatrzymanego uposażenia. Posiadający jednak rodzinę otrzymują zawsze dodatek ekonomiczny w pełnym wymiarze.

Art. 83. Oficerowie, zasądzeni prawomocnym wyrokiem sądowym na karę pozbawienia wolności, nie pociągającą za sobą wydalenia z wojska lub zwolnienia ze służby, podoficerowie i starsi szeregowcy, zasądzeni prawomocnym wyrokiem sądowym na karę pozbawienia wolności bez degradacji, szeregowcy,

zasądzeni prawomocnym wyrokiem sądowym na karę pozbawienia wolności za przestępstwo, nie pociągające za sobą u podoficerów i starszych szeregowców degradacji, otrzymują od chwili uprawomocnienia się wyroku, przez cały czas trwania kary, połowę uposażenia posiadanego stopnia. Posiadający rodzinę otrzymują dodatek ekonomiczny na rodzinę w pełnym wymiarze. Pobrane uposażenie w wyższym wymiarze należy potrącić.

Art. 84. Podoficer lub starszy szeregowiec, zasądzony wyrokiem sądowym I instancji na karę degradacji, względnie szeregowiec na karę, pociągającą za sobą u podoficerów i starszych szeregowców degradację—otrzymuje od dnia wyroku $\frac{1}{5}$ żołdu szeregowca. Jeśli oficer został zasądzony wyrokiem sądowym I instancji na karę wydalenia z wojska, lub zwolnienia ze służby, a szeregowy na karę wydalenia z wojska—następuje zawieszenie w całości wypłaty uposażenia; władza jednak przełożona może przyznać rodzinie zasiłek, płatny miesięcznie zgóry, do wysokości $\frac{1}{5}$ części uposażenia. Uprawomocnienie się wyroku I instancji pociąga za sobą zupełną utratę prawa do tej części uposażenia, której wypłatę wstrzymano. Natomiast w razie zapadnięcia w II instancji wyroku uwalniającego, względnie skazującego na karę, niepociągającą za sobą w pierwszym wyżej określonym wypadku degradacji, w drugim wydalenia z wojska, lub zwolnienia ze służby—następuje wypłata pełnego uposażenia, względnie uzupełnienie go do wysokości, ustalonej w art. 83.

Art. 85. Zawodowy oficer, przeniesiony w stan nieczynny na skutek udzielenia mu długoterminowego urlopu:

- a) przed przesłużeniem 15 lat w stanie czynnym nie otrzymuje żadnego uposażenia;
- b) po przesłużeniu w wojsku polskim 15 lat otrzymuje przez pierwsze 6 miesięcy pełne uposażenie, przez resztę czasu pozostawania w stanie nieczynnym nie pobiera żadnego uposażenia.

Art. 86. Szeregowy zawodowy, przeniesiony w stan nieczynny w końcowym okresie służby na skutek udzielenia mu urlopu, celem odbycia kursu lub praktyki, potrzebnych do uzyskania stanowiska

w służbie cywilno-państwowej, lub prywatnej, otrzymuje uposażenie, jak w stanie czynnym, ale najdłużej przez pierwsze 6 miesięcy.

Art. 87. Wojskowi zawodowi w stanie nieczynnym, najdłużej jednak przez okres czasu, oznaczony w odnośnych ustawach o obowiązkach i prawach osób wojskowych, z powodu czasowej niezdolności do służby, stwierdzonej przez komisję superrewizyjną, otrzymują przez pierwsze pół roku przebywania w stanie nieczynnym pełne uposażenie, przez resztę czasu przebywania w stanie nieczynnym—uposażenie w wysokości uposażenia emerytalnego, jakieby im się należało, gdyby ich niezdolność do służby była trwała. Ci zaś, którymby prawo do uposażenia emerytalnego nie przysługiwało, otrzymują po upływie pół roku przebywania w stanie nieczynnym uposażenie w wysokości najniższego uposażenia emerytalnego.

Wojskowi zawodowi w stanie nieczynnym z powodu czasowej niezdolności do służby, stwierdzonej przez komisję superrewizyjną przy współdziałaniu delegata Ministerstwa Skarbu, których niezdolność do służby powstała z przyczyn, związanych ze służbą wojskową, otrzymują przez cały czas pozostawania w stanie nieczynnym pełne uposażenie.

Art. 88. Wojskowi zawodowi w stanie nieczynnym z powodu zredukowania etatów otrzymują pełne uposażenie w ciągu lat 3, jeżeli zaś nadal pozostają z powyższej przyczyny w stanie nieczynnym—nie otrzymują żadnego uposażenia.

Art. 89. Do szeregowych zawodowych, przeniesionych ze stanu nieczynnego do rezerwy, mają zastosowanie postanowienia art. 94 i 95 niniejszej ustawy.

Art. 90. Postanowienia art. 16 i 17 niniejszej ustawy odnoszą się do wojskowych zawodowych, pozostających w stanie nieczynnym, jeżeli pobierają uposażenie w całości lub w części.

ROZDZIAŁ 7.

Należności uboczne.

Art. 91. Normy należności ubocznych otrzymuje się mnożąc mnożną, określoną w art. 5, przez odpowiednio mnożniki, ustalone w następującej tabeli:

Tabela należności ubocznych.

L. p.	NAZWA NALEŻNOŚCI	Mnożnik	Rodzaj wymiaru
1	Jednorazowa kwota na wyekwipowanie dla mianowanych podporucznikami.	1500	jednorazowy
2	Dodatek na uzupełnienie wyekwipowania dla oficerów	700	roczny po 2 latach od mianowania
3	Dodatek na wyekwipowanie połowe dla oficerów oddziałów zmobilizowanych.	700	jednorazowy
4	Dodatek aeronautyczny I kategorii	385	miesięczny
	II "	192,5	"
	III "	115,5	"
	IV "	96	"
5	Premje aeronautyczne: a) dla instruktorów pilotów szkół lotniczych aeronautycznych: oficerów . . . . . szeregowych . . . . . b) dla instruktorów oficerów szkoły aerostaticznej)	0,4 0,3 0,3	jednorazowo za każde podniesienie się z uczniem na płatowcu dwusterowym lub balonie wolnym albo sterowym jednorazowo za każde wzniesienie się z uczniem na balonie
6	Premje odbiorcze za lot próbny: a) na płatowcu nowowynalezionego systemu. b) na płatowcu nowym systemem znanego. . c) na płatowcu po reparacji.	256 64 39	jednorazowo po każdorazowym dokonaniu próbnych lotów w fabrykach lub warsztatach lotniczych
7	Premje za montowanie aparatów lotniczych dla majstrów wojskowych	48	miesięcznie, jeżeli dokonywają lotów próbnych na zmontowanych przez siebie aparatach.

Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu określili, na jakich warunkach przysługiwać mają wojskowym uprawnienia do otrzymywania określonych powyżej należności.

Dodatki, przewidziane w punkcie 1 i 3, mogą być zastąpione częściowo lub w całości w naturze.

Art. 92. Nurkowie marynarki wojennej otrzymują za czas faktycznego zanurzenia się bez względu na to, czy to ma miejsce w morzu, czy w rzece, dodatek służbowy, którego wymiar określi Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 93. W sposób, oznaczony w art. 92, określone będą również dodatki służbowe dla specjalistów morskich.

ROZDZIAŁ 8.

Odprawy przy zwolnieniu.

Art. 94. Wojskowi zawodowi, przeniesieni do rezerwy, względnie w stan spoczynku bez zaopatrzenia, otrzymują odprawę w wysokości:

a) oficerowie zawodowi za czas służby w wojsku polskim ponad 5 lat — dwunastomiesięcznego, od 2 lat do 5 lat — sześciomiesięcznego uposażenia;

b) szeregowi:
za czas służby w wojsku polskim ponad 12 lat — osiemnastomiesięcznego, za czas służby w wojsku polskim ponad 10 lat — dwunastomiesięcznego, za

czas służby w wojsku polskim ponad 6 lat — sześciomiesięcznego, za czas służby w wojsku polskim ponad 3 lata — dwumiesięcznego, za czas służby w wojsku polskim ponad 2 lata — jednomiesięcznego ostatnio pobieranego uposażenia.

Do czasokresów, wymienionych powyżej, liczyć należy szeregowym tylko służbę w charakterze wojskowego zawodowego.

Art. 95. Odprawy, przewidzianej w art. 94, nie otrzymują:

- przeniesieni w stan nieczynny;
- bezpośrednio po zwolnieniu przyjęci do służby cywilno-państwowej, samorządowej lub w zakładach i instytucjach, subwencjonowanych przez Państwo, o ile na tej służbie pozostaną przynajmniej przez okres 6-iego miesięczny;
- oficerowie, zwolnieni do rezerwy na własną prośbę;
- szeregowi, pozbawieni charakteru szeregowych zawodowych wskutek orzeczenia, wydanego przez komisję dyscyplinarną;
- wydaleni z wojska lub zwolnieni ze służby prawomocnym orzeczeniem sądu karnego.

Art. 96. Powołani do czynnej służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej oficerowie rezerwy, tudzież szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia, oraz szeregowi ochotnicy—przy zwolnieniu z czynnej

służby na skutek demobilizacji—otrzymują, jeżeli nie nabyli prawa do zaopatrzenia w myśl obowiązujących przepisów — odprawę, której wysokość oznaczy Rada Ministrów.

Odprawa, przewidziana w niniejszym artykule, nie należy się oficerom i szeregowym, jeżeli:

- są funkcjonariuszami państwowymi, względnie instytucji państwowych lub samorządowych;
- zostają zwolnieni na własną prośbę lub na skutek reklamacji;
- zostają wydaleny z wojska, lub zwolnieni ze służby prawomocnym orzeczeniem sądu karnego lub honorowego.

Art. 97. Szeregowi, pełniący obowiązkową służbę wojskową, oraz szeregowi ochotnicy, jak również wojskowi, powołani do ćwiczeń lub służby wojskowej zarządzeniem Rady Ministrów — nie, otrzymują przy zwolnieniu ze służby żadnej odprawy.

CZĘŚĆ III.

Postanowienia przejściowe.

Art. 98. Przy pierwszym zaliczeniu po wejściu w życie ustawy niniejszej funkcjonariuszów i wojskowych zawodowych do poszczególnych grup i szczebli uposażeń rozstrzyga co do grupy ostatnio posiadany stopień służbowy (wojskowy), lub stopień płacy; co do szczebla uposażenia rozstrzyga zaliczony normalnie do dnia wejścia w życie ustawy niniejszej do wysługi lat czas służby państwowej lub samorządowej, w państwach obcych i czas pracy zawodowej oraz czas służby państwowej polskiej. Czas służby państwowej polskiej w ostatnio posiadanym stopniu zalicza się w całości z uwzględnieniem postanowień art. 99 niniejszej ustawy, zaś czas poprzedni w stosunku 6 miesięcy za każde pełne trzechniecie. Okresu czasu poniżej 3 lat nie uwzględnia się. Wojskowym zawodowym zaliczyć należy wysługę lat analogicznie.

Art. 99. Przy pierwszym zaliczeniu ustala się termin posunięcia do następnego szczebla w ten sposób, że jako termin, od którego zaczyna się liczyć trzechniecie, przyjmuje się dla funkcjonariuszów i wojskowych, mianowanych (awansowanych) w okresie półrocznym od 1 stycznia do 30 czerwca — data 1 stycznia; dla mianowanych (awansowanych) zaś w czasie od 1 lipca do 31 grudnia — data 1 lipca.

Art. 100. Wszyscy urzędnicy i państwowi funkcjonariusze niżsi oraz pracownicy poczt, telegrafów i telefonów, pobierający dotychczas uposażenie według ustawy z dnia 13 lipca 1920 roku (Dz. U. R. P. № 65 poz. 429), otrzymują przewidziane w ustawie niniejszej uposażenie, a mianowicie: a) urzędnicy — tej grupy, która cyfrowo odpowiada posiadanemu przez nich stopniowi służbowemu, b) państwowi funkcjonariusze niżsi:

1 stopnia płacy — XVI	grupy uposażenia,	
2 " " — XVI	" "	szczebel b.,
3 " " — XV	" "	" "
4 " " — XV	" "	szczebel b.,
5 " " — XIV	" "	szczebel b.,
6 " " — XIII	" "	" "

7 stopień płacy — XII	grupy uposażenia
8 " " — XI	" "
9 " " — X	" "

Urzędnicy, którzy otrzymywali placę zasadniczą w kwocie 2.350 marek miesięcznie, odpowiadającą Vb kategorii plac, od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy otrzymują uposażenie VI grupy szczebel c. przy zastosowaniu przepisów, zawartych w art. 98 i 99.

Urzędnicy i oficerowie, którzy wykażą, iż ukończyli studia wyższe na jednym z wydziałów uniwersytetu lub równorzędnego zakładu naukowego, zakończone przepisami egzaminami, otrzymują przy pierwszym zaliczeniu po wejściu w życie ustawy niniejszej uposażenie o jeden szczebel wyższe od tego, jakiego im przysługiwało na podstawie art. 98.

Art. 101. Wszyscy etatowi pracownicy kolei państwowych, pełniący służbę w dniu wejścia w życie ustawy niniejszej, otrzymują uposażenie, określone w ustawie niniejszej.

Art. 102. Przewidziane w ustawie niniejszej uposażenie przyznaje się — aż do czasu podstawowych zmian w zasadach prowadzenia przedsiębiorstw państwowych — tym nieetatowym pracownikom kolejowym, stałym dziennie płatnym, którzy w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy są zaszerogowani do jednego ze stopni plac na podstawie ustawy z 13 lipca 1920 r. o uposażeniu pracowników kolei państwowych (Dz. U. R. P. № 65 poz. 430), i którzy pełnią służbę w Państwie Polskiem bez przerwy od 1 lipca 1920 r. Termin ten dla Ziemi Wileńskiej określa się na 1 lipca 1922 r.

Ustawą niniejszą objęci są również pracownicy stali nieetatowi dziennie płatni, którzy w dniu 1 lipca 1920 r. pełnili służbę w wojsku polskiem i po opuszczeniu wojska bezpośrednio wstąpili do służby kolejowej.

Wynagrodzenie tych pracowników, przeliczone na placę dniówkowe, wypłacane będzie nadal zdołu. Sposób wypłaty, postępowanie w razie przejścia do innej grupy uposażenia lub na inny szczebel, oraz postępowanie co do zaliczenia poprzedniej pracy państwowej lub samorządowej w państwach obcych i czasu pracy zawodowej określą osobne przepisy, które wyda Minister Kolei Żelaznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu na zasadach, wyluszczonej w art. 98 i 99 niniejszej ustawy, w terminie 4-tygodniowym od daty wejścia w życie niniejszej ustawy.

O ile chodzi o wypadki choroby, śmierci i rozwiązania stosunku służbowego tych pracowników — obowiązują dotychczasowe przepisy.

Art. 103. Wynagrodzenie nieetatowych pracowników kolejowych stałych dziennie płatnych, nie objętych art. 102, ustali osobne rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 104. U etatowych pracowników kolei państwowych, oraz nieetatowych stałych dziennie płatnych, objętych art. 102, w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej odpowiada:

1 stopień płacy	IV	grupy uposażenia	
2 " " — V	" "	" "	szczebel b.
3 " " — V	" "	" "	" "

4 stopień płacy	VI grupie uposażenia	
5	VII	szczebel b.
6	VII	" "
7	VIII	" "
8	IX	" "
9	X	" "
10	XI	" "
11	XII	" "
12	XIII	" "
13	XIV	" "
14	XV	" "
15	XVI	szczebel b.

Pracownicy kolei państwowych, posiadający na podstawie dotychczasowych przepisów uprawnienia pracowników etatowych, a pełniący w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy służbę na stanowiskach niesystemizowanych dla etatowych pracowników, otrzymują na czas przejściowy uposażenie według postanowień niniejszej ustawy. Zaliczenie tych pracowników do poszczególnych grup uposażenia następuje według dotychczas posiadanego stopnia płacy w myśl postanowień ustępu 1 niniejszego artykułu.

Art. 105. Przy wyznaczaniu uposażenia profesorom szkół akademickich obowiązują postanowienia art. 98, 99 i 100 ustęp 1 i 2.

Profesorowie zwyczajni i nadzwyczajni szkół akademickich otrzymują osobny dodatek naukowy w wysokości 350 mnożnych. Ponadto może Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu przyznać także adiunktom i asystentom starszym, którzy już wykazali się pewnym dorobkiem naukowym, osobisty dodatek naukowy, wynoszący 70 mnożnych miesięcznie.

Dodatki te ulegać będą stopniowej redukcji równocześnie i równomiernie z dodatkiem regulacyjnym (art. 3).

Rada Ministrów władna jest zastosować postanowienia ustępu 2 i 3 niniejszego artykułu do tych funkcjonariuszów państwowych instytutów naukowo-badawczych, geologicznego, meteorologicznego, rolniczego w Puławach i rolniczego w Bydgoszczy, od których w myśl statutu odnośnych zakładów wymaga się kwalifikacji profesorów szkół akademickich.

Rada Ministrów władna jest dalej zastosować do profesorów naukowych zakładów teologicznych w Tarnowie, w Przemyślu i Stanisławowie poszczególne przepisy art. 31 do 36 niniejszej ustawy, a o ile chodzi o profesorów habilitowanych na uniwersytecie — poszczególne postanowienia art. 25 do 30 niniejszej ustawy.

Art. 106. Przy wyznaczaniu uposażenia nauczycielom wszelkiego rodzaju szkół państwowych, z wyjątkiem akademickich, ustala się termin, od którego nauczycielowi zaczynają się liczyć trzechniecia, w trybie przewidzianym w art. 99.

Przytem przy pierwszym zaliczeniu nauczycieli czynnych w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się zasady następujące:

a) nauczycielom, o których mowa w art. 31, przyznaje się uposażenie, tym artykułem określone; o grupie i szczeblu decyduje ilość zaliczonych trzechnieci;

b) nauczycielom, o których mowa w art. 32, przyznaje się uposażenie, jak pod punktem a) niniejszego artykułu, z tem jednak ograniczeniem, iż nie przechodzą nigdy do grupy V uposażenia, natomiast wyczerpują z biegiem lat szczeble grupy VI;

c) nauczycielom, o których mowa w art. 53, przyznaje się uposażenie pierwszego szczebla tej grupy, która cyfrowo odpowiada kategorii dodatku drożyznianego, jaka przysługuje im na mocy art. 3 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. № 65, poz. 433) w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy; nauczycielom tym przysługuje prawo posuwania się tylko w obrębie tej grupy, stosownie do przepisów art. 6;

d) o grupie i szczeblu uposażenia posiadających przepisane kwalifikacje nauczycieli publicznych szkół powszechnych (art. 40) rozstrzyga ilość zaliczonych trzechnieci;

e) nauczycielom, którzy zdali egzamin rektorski według przepisów ustaw, które obowiązywały w b. dzielnicy pruskiej przyznaje się uposażenie według art. 32;

f) niewykwalifikowanym nauczycielom publicznych szkół powszechnych, otrzymującym dotychczas uposażenie według zasad art. 3 i 20 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. № 65, poz. 434), przyznaje się uposażenie grupy, odpowiadającej cyfrowo stopniowi służbowemu, podług którego mają wymierzoną płacę zasadniczą na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 1920 r.; nauczyciele ci posuwają się tylko w obrębie przyznanej powyżej grupy, przyczem za początkowy termin, od którego liczy się czas posunięć w szczeblach, bierze się datę 1 lipca 1920 r. dla będących w służbie przynajmniej od 1 lipca 1920 r., dla przyjętych zaś na służbę po tym terminie — datę nominacji;

g) inspektorom szkolnym i zastępcom inspektorów szkolnych, o których mowa w art. 48 niniejszej ustawy, przyznaje się uposażenie, artykułem tym określone; o grupie i szczeblu decyduje ilość zaliczonych trzechnieci;

h) inspektorom szkolnym i zastępcom inspektorów szkolnych, o których mowa w art. 49, przyznaje się uposażenie, jak pod punktem g) niniejszego artykułu, z tem jednak ograniczeniem, iż nie przechodzą nigdy do grupy V uposażenia, natomiast z biegiem lat wyczerpują szczeble grupy VI;

i) nauczycielom, o których mowa w rozdziale 4, przyznaje się uposażenia, według zasad punktów a), b) i c) lub d) i e) niniejszego artykułu zależnie do tego, czy art. 60 niniejszej ustawy przyznaje im uposażenie nauczycieli szkół średnich, czy powszechnych;

j) nauczycielom szkół specjalnych, wymienionym w ustępach 1 i 2 art. 57 niniejszej ustawy, przyznaje się uposażenie według punktu a) lub b), wymienionym zaś w ustępie 3 art. 57 — według zasad punktów d) i f) niniejszego artykułu.

Art. 107. Przy mianowaniu nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i preparand po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy zalicza się w ilości najwyżej 21 lat czas ich poprzedniej służby nauczycielskiej w państwowej austriackiej, niemieckiej lub rosyjskiej szkole na ziemiach polskich, oraz czas, poświęcony w wymiarze najmniej 14 godzin tygodniowo pracy nauczycielskiej w prywatnej szkole polskiej, z tem jednak ograniczeniem, że nie będzie policzony okres czasu od dnia 1 lipca 1920 r. do dnia objęcia stanowiska w szkolnictwie państwowem w Państwie Polskiem tym nauczycielom, którzy do d. 1 stycznia 1921 r. nie oddali się w piśmiennej deklaracji do dyspozycji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. O ile jednak ci nauczyciele wykażą, że ważne okoliczności uniemożliwiły im złożenie tej deklaracji w oznaczonym wyżej terminie, będzie mógł Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przyjąć deklarację, złożoną w terminie późniejszym.

Gdy nauczyciel, który wspomnianą deklarację złożył, wskutek przyjęcia nadanej mu posady państwowej będzie musiał wbrew swemu życzeniu przenieść się do innej miejscowości, przysługuje mu zwrot kosztów przeniesienia według przepisów dla funkcjonarjuszów państwowych.

O uznaniu prywatnej instytucji, w której nauczyciel uczył, za prywatną polską szkołę średnią, jak również o uznaniu za wystarczające złożonych dowodów służby nauczycielskiej rozstrzyga Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Decyzję co do zaliczenia lat służby, spędzonej w innej kategorii szkół lub przy mniejszym wymiarze godzin, niż wyżej określono, względnie w innym zawodzie, oraz służby, spędzonej w szkolnictwie państw obcych (z wyłączeniem wypadków, przewidzianych ustępem 1 niniejszego artykułu), zastrzega się Radzie Ministrów.

Art. 108. Przy mianowaniu nauczycieli publicznych szkół powszechnych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy władze szkolne drugiej instancji będą mogły zaliczyć im czas służby w szkołach państwowych państw obcych lub czas pracy zawodowej, dającej kwalifikacje i doświadczenie, uzdalniające ich do służby nauczycielskiej w szkolnictwie powszechnem, o ile wykażą, że zaszyły ważne okoliczności, które uniemożliwiły im wcześniejsze wstąpienie do służby w publicznem szkolnictwie w Państwie Polskiem, lub też, o ile pracowali i pracują w fabrycznych szkołach powszechnych na terenie b. Królestwa Kongresowego, zastępujących szkoły państwowe, a w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy oddadzą się do rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Zaliczyć im można z poprzedniej służby obcej lub pracy zawodowej najwyżej lat 20.

Art. 109. Przy mianowaniu nauczycieli szkół zawodowych, seminarjów dla nauczycieli szkół zawodowych, lub nauczycieli szkół specjalnych po wejściu w życie niniejszej ustawy Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub upoważniona przez niego władza szkolna II instancji będą zaliczały czas poprzedniej służby lub pracy zawodowej według zasad artykułu 107 lub artykułu 108 zależnie do tego, czy dany nauczyciel należy do kategorii nauczycieli,

których uposażenie normuje się według stawek dla nauczycieli szkół średnich czy też powszechnych.

Art. 110. Przy pierwszym zaliczeniu wizytatorów do poszczególnych szczebli czas służby państwowej polskiej na stanowisku wizytatora uwzględnia się w całości, z uwzględnieniem postanowień artykułów 98 i 99.

Art. 111. Do czasu istnienia w wojsku polskiem urzędników wojskowych postanowienia niniejszej ustawy, odnoszące się do oficerów, mają zastosowanie również do urzędników wojskowych, z tem, że otrzymują oni uposażenie tego stopnia oficerskiego, do którego zostali przyrównani.

Postanowienia art. 98 odnoszą się będą tylko do tych urzędników wojskowych, którzy zostaną przemianowani na wojskowych zawodowych. Przy demobilizacji urzędników wojskowych ma zastosowanie art. 96, nie odnoszą się natomiast do nich postanowienia art. 94 i 95 niniejszej ustawy.

Art. 112. Postanowienia niniejszej ustawy, dotyczące uposażenia oficerów zawodowych, odnoszą się również do tych oficerów, którzy czasowo pełnią służbę, jako niezawodowi. Postanowienia art. 98 odnoszą się będą do tych oficerów niezawodowych, którzy zostaną przemianowani na oficerów zawodowych.

Przy demobilizacji oficerów, o których mowa w ustępie pierwszym niniejszego artykułu, o ile nie zostaną oni przemianowani na zawodowych, mają zastosowanie postanowienia art. 96 niniejszej ustawy.

Art. 113. Na czas istnienia w wojsku polskiem chorążych i podurzędników wojskowych otrzymują oni uposażenie podporuczników, zwiększone w każdym szczeblu o 10 punktów.

Ponadto mają do nich zastosowanie wszystkie postanowienia niniejszej ustawy, odnoszące się do oficerów, z tem zastrzeżeniem, że w wypadkach, w których poszczególne uprawnienia zależne są u oficerów od ich stopnia, chorążym i podurzędnikom wojskowym przysługują uprawnienia, przewidziane dla podporuczników.

Art. 114. Na czas istnienia w wojsku polskiem stopnia „podchorąży” oznacza się wysokość żołdu dekadowego dla tego stopnia w wysokości 8 mnożnych.

Pozatem odnoszą się do podchorążych wszystkie postanowienia niniejszej ustawy, przewidziane dla szeregowych, pełniących obowiązkową służbę wojskową.

Art. 115. Wszyscy funkcjonarjusze państwowi, pobierający na Śląsku Górnym uposażenie według ustaw niemieckich, względnie pruskich, otrzymują przewidziane w ustawie niniejszej uposażenie, przyczem:

I grupa niem. odpowiada XV grupie uposażenia	
II	„ „ „ XIV „ „ szczebel b.
III	„ „ „ XIII „ „
IV	„ „ „ XII „ „
V	„ „ „ XI „ „
VI	„ „ „ X „ „
VII	„ „ „ IX „ „
VIII	„ „ „ IX „ „ szczebel b.

IX grupa niem. odpowiada VIII grupie uposażenia	
X " " " VIII " " szczebel b.	
XI " " " VII " "	
XII " " " VI " "	
XIII " oraz spec. kateg. B1 V " "	

Specjalna kategoria Ba i B3 odpowiada IV grupie uposażenia.

Przy ustalaniu szczebla uposażenia dla funkcjonariuszów, o których mowa w niniejszym artykule, a którzy przed objęciem górnośląskiej części województwa śląskiego przez Państwo Polskie nie pozostawali w służbie państwowej polskiej, przyjmuje się za podstawę czas miarodajny do osiągnięcia obecnie posiadanego szczebla w dotychczasowej niemieckiej grupie uposażenia przy zastosowaniu okresów dwuletnich. Czas ten należy podzielić przez 3, osiągnięty zaś iloraz, zwiększony o 1, oznaczy szczebel, który w danej grupie uposażenia, unormowanego niniejszą ustawą, należy przyznać funkcjonariuszowi. Resztę okresu służby, pozostającą przy tem obliczeniu, uwzględnia się przy posunięciu do następnego szczebla według postanowień art. 99 niniejszej ustawy. Dla innych funkcjonariuszów, do których przepis niniejszego artykułu się odnosi, szczebel, jak również termin posunięcia do następnego szczebla ustala się w trybie, przewidzianym w artykułach 98 i 99.

Art. 116. Wszyscy pracownicy kolejowi kolei górnośląskich zarówno etatowi (urzędnicy), jak i nietatowi stali dziennie płatni (pracownicy, robotnicy i rzemieślnicy), pobierający uposażenie według ustaw niemieckich, względnie pruskich (Reichs. besoldungsgesetz urzędników i Reichslohntarif dla dziennie płatnych) otrzymują uposażenie według załączonej tabeli:

Polski stopień plac	GRUPA NIEMIECKA		odpowiada grupie uposażenia według niniejszej ustawy
	Urzędnicy	Rzemieślnicy: Robotnicy	
1	B 2		IV grupie uposażenia
2	B 1, 13		V " " szczebel b.
3	12		V " "
4	11		VI " "
5	10 kasując słu		VII " " szczebel b.
6	9		VII " "
7	8		VIII " "
8	7		IX " "
9	6		X " "
10	5	1 i 2	XI " "
11	4	3	XII " "
12	3	4 i 5	XIII " "
13	2	6	XIV " "
14	1	7	XV " "
15		8	XVI " " szczebel b.

Art. 117. Rozporządzenie Rady Ministrów unormuje sprawy uposażenia podczas urlopu, o ile nie zostały unormowane ustawą z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. № 21 poz. 164), a względnie ustawą z dnia 23 marca 1922 r. o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów wojsk polskich (Dz. U. R. P. № 32 poz. 256).

Art. 118. Jeżeli po wejściu w życie ustawy niniejszej okaże się, że poszczególni funkcjonariusze lub wojskowi mieliby otrzymać uposażenie niższe od pobieranego dotychczas, otrzymują oni dodatek wyrównawczy do wysokości uposażenia ostatnio pobieranego, przeliczony na odpowiednią ilość punktów.

Dodatek ten przysługiwać będzie tak długo, dopóki dany funkcjonariusz lub wojskowy, wskutek podwyższenia się jego uposażenia w drodze awansu lub posunięcia do następnego szczebla pracy, nie osiągnie wysokości uposażenia, pobieranego ostatnio.

Art. 119. Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Prezesowi Rady Ministrów i Ministrowi Skarbu oraz właściwym ministrom.

Art. 120. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 października 1923 r. i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Z dniem tym tracą moc obowiązującą wszystkie ustawy i przepisy w przedmiocie, objętym niniejszą ustawą.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów: *Witos*

Minister Skarbu: *W. Kucharski*